



PREVENIREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ
ÎN CADRUL LUCRĂRILOR DE PRIMĂVARĂ PENTRU IGIENIZAREA TERENURILOR
ȘI CURĂȚAREA CURSURILOR DE APĂ ȘI A SECȚIUNILOR DE SCURGERE A ACESTORA

I. Prevenirea situațiilor de urgență în cadrul lucrărilor de primăvară pentru igienizarea terenurilor

1. Baza legală

- Legea 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- O.U.G. 195/2005 privind protecția mediului cu modificările și completările ulterioare;
- O.U.G. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991;
- H.G.R. 537/2007 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele de prevenire și stingere a incendiilor;
- O.M.A.I. 163/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor;
- Ordinul Comun M.A.I./M.A.D.R. 605/579 din 2008 pentru aprobarea Dispozițiilor generale de apărare împotriva incendiilor pe timpul utilizării focului deschis la arderea de miriști, vegetație uscată și resturi vegetale;
- Protocolul de colaborare APIA-GNM-IGSU *privind acțiunile de monitorizare a modului de respectare de către fermieri a bunelor condiții agricole și de mediu referitoare la arderea miriștilor și a resturilor vegetale pe terenul arabil și la arderea pajiștilor permanente*, nr. P 205/2330/GM/2848 din 08.04.2019.

2. Analiza situației operative din zona de competență:

Până la data de 24.04.2023 Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Nicolae Iorga” al Județului Botoșani a fost solicitat să intervină la un număr de **823 apeluri de urgență (fără urgențe medicale)**, din care **19** la incendii de vegetație uscată având un procentaj de **2,30 %**

Statistica incendiilor din ultimii ani arată faptul că în perioada martie – aprilie și octombrie - noiembrie (excepție anul 2022 când incendiile de vegetație au început din luna ianuarie, cu manifestare intensivă în lunile februarie - martie) în România, se înregistrează cel mai mare număr de incendii de vegetație uscată (arderii necontrolate), ca urmare a acțiunilor de curățare și igienizare a terenurilor.

La nivelul județului Botoșani, situația se prezintă astfel :

- anul 2018 – **67** incendii;
- anul 2019 – **202** incendii;
- anul 2020 – **165** incendii;
- anul 2021 – **74** incendii
- anul 2022 – **446** incendii
- anul 2023 – **19** incendii (trim. I)
 - **14 stinse de structurile profesioniste**
 - **5 stinse de SVSU,**

fiind afectate **51 ha în anul 2023**, în comparație cu aceeași perioadă din anul **2022 când au fost afectate 1924 ha.**

Unități administrativ – teritoriale pe raza cărora s-au înregistrat incendiile de vegetație:

Au intervenit pentru limitarea și lichidarea incendiilor:

DETAȘAMENTUL DE POMPIERI BOTOȘANI

Blândești - 1
Curtești - 1
Trușești - 1
Durnești - 1
Santa-Mare - 1

DETAȘAMENTUL DE POMPIERI DOROHOI

Dorohoi - 3
George Enescu - 1
Leorda - 1
Lozna - 1
Șendriceni - 1
Hudești - 1

STAȚIA DE POMPIERI SĂVENI

Vlăsinești - 1

Au intervenit pentru limitarea și lichidarea incendiilor:

Serviciile Voluntare pentru Situații de Urgență

Mitoc - 1
Suharău - 2
Șendriceni - 1
Unțeni - 1

3. Cauzele care au provocat incendiile de vegetație uscată, se prezintă astfel:

- **focuri lăsate nesupravegheate** (arderea controlată a vegetației uscate, în gospodăria sau pe terenuri agricole, în grămezi, dar lăsarea ulterioară a focului nesupravegheat sau fără a se lua măsuri de stingere a jarului rezultat);

Situația forțelor și mijloacelor care au intervenit în perioada de referință la incendiile de vegetație uscată:

Nr. crt.	Detașamentul de Pompieri Botoșani		Detașamentul de Pompieri Dorohoi		Stația De Pompieri Săveni	
	Personal ISU	Consum resurse umane	Personal ISU	Consum resurse umane	Personal ISU	Consum resurse umane
1.	26	3.144 minute	52	4.264 minute	6	966 minute
	TOTAL trim. I		84 personal ISU		8.374 de minute	

4. Protecția mediului constituie o obligație a tuturor persoanelor fizice și juridice, scop în care, conform art. 94 lit. n) din ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, *nu se ard miriștile, turbăriile, litiera pădurii, stuful, tufărișurile sau vegetația ierboasă.*

Arderea vegetației uscate și a resturilor vegetale este strict interzisă dacă nu se impune ca o măsură excepțională în cazuri de carantină fitosanitară, pentru prevenirea răspândirii unor boli sau dăunători specifici, conform standardelor privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor reglementate prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 352/2015. În perioadele de caniculă și secetă prelungită arderea miriștii, vegetației uscate și a resturilor vegetale este interzisă.

Condiții pentru arderea miriștilor, vegetației uscate și resturilor vegetale, conform **M.A.I./M.A.D.R. 605/579 din 2008:**

- condiții meteorologice fără vânt;
- colectarea în grămezi a vegetației uscate și a resturilor vegetale în cantități astfel încât arderea să poată fi controlată;
- executarea arderii în zone care să permită propagarea focului la fondul forestier/ construcții și să nu afecteze rețelele electrice, de comunicații, conductele de transport gaze naturale, produsele petroliere ori alte bunuri materiale combustibile;
- curățarea de vegetație a suprafeței din jurul fiecărei grămezi pe o distanță de 5 m;

- e) desfășurarea arderii numai pe timp de zi;
- f) asigurarea mijloacelor și materialelor pentru stingerea eventualelor incendii;
- g) supravegherea permanentă a arderii;
- h) stingerea totală a focului înainte de părăsirea locului arderii;
- i) interzicerea acoperirii cu pământ a focurilor.

Arderea de miriști, vegetație uscată și resturi vegetale, cu respectarea condițiilor enumerate, se face numai după **obținerea acceptului de la autoritățile competente pentru protecția mediului, informarea în prealabil a serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență** și obținerea de către cetățeni a **permisului de lucru cu focul**, a cărui emitere se face prin grija primarului (cu excepția arderii vegetației uscate și a resturilor vegetale în cadrul gospodăriilor cetățenești);

Arderea vegetației uscate și a resturilor vegetale este strict interzisă dacă nu se impune ca o măsură excepțională în cazuri de carantină fitosanitară, pentru prevenirea răspândirii unor boli sau dăunători specifici, conform standardelor privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor reglementate prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 352/2015.

• În perioadele de caniculă și secetă prelungită arderea miriștii, vegetației uscate și a resturilor vegetale este interzisă.

5. Obligații legale privind apărarea împotriva incendiilor

➤ Consiliul local:

- potrivit **O.M.A.I. 163/2007** pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor,
 - instituie reguli și măsuri specifice de apărare împotriva incendiilor, corelate cu nivelul și natura riscurilor locale - art. 14, lit. c);
 - *reglementează lucrul cu foc deschis și fumatul pe raza unității administrativ teritoriale* - art. 14, lit. d);
 - *instituie măsuri de optimizare a capacității de apărare împotriva incendiilor* - art. 14, lit. f).

➤ Primarul:

- potrivit **Legii 307/2006** privind apărarea împotriva incendiilor,
 - *organizează și execută, prin serviciul de urgență voluntar, controlul respectării regulilor de apărare împotriva incendiilor la gospodăriile cetățenești; informează populația cu privire la modul de comportare și de intervenție în caz de incendiu* - art. 14, lit. h;
 - *asigură, prin mijloacele avute la dispoziție, desfășurarea activităților de informare și educație antiincendiu a populației* - art. 14, lit. o.

- potrivit ordinului comun **M.A.I./M.A.D.R. 605/579** din 2008,
 - *aduce la cunoștința cetățenilor prevederile generale și specifice care trebuie să fie respectate când execută arderi de miriști, vegetație uscată și resturi vegetale* - art. 7;
 - *verifică împreună cu comitetul local pentru situații de urgență, prin șeful serviciului voluntar pentru situații de urgență sau o persoană desemnată în acest sens, respectarea condițiilor la arderea miriștilor, vegetației uscate și resturilor vegetale* - art. 4, alin. 2;

➤ Prefectul:

- potrivit ordinului comun **M.A.I./M.A.D.R. 605/579** din 2008,
 - *poate interzice (prin ordin al prefectului) arderea miriștii, vegetației uscate și a resturilor vegetale pe o perioadă de timp sau între anumite intervale orare ale zilei (cu excepția condițiilor meteorologice enumerate mai sus)* - art. 4, alin. 3.

➤ Proprietarii de terenuri:

- potrivit ordinului comun **M.A.I./M.A.D.R. 605/579** din 2008,
 - *curăță vegetația uscată și resturile vegetale în zona de siguranță a căii ferate și a drumurilor naționale și județene* – art. 9 și 10.

➤ Administratorii drumurilor naționale și județene:

- potrivit ordinului comun **M.A.I./M.A.D.R. 605/579** din 2008,
 - *curăță vegetația uscată și resturile vegetale în zona de siguranță a drumurilor naționale și județene* – art. 10.

6. Atribuții potrivit Protocolului de colaborare APIA-GNM-IGSU privind acțiunile de monitorizare a modului de respectare de către fermieri a bunelor condiții agricole și de mediu referitoare la arderea miriștilor și a resturilor vegetale pe terenul arabil și la arderea pajiștilor permanente

6.1. G.N.M.

- transmit în termen de 24 ore reprezentantului APIA de la nivel județean informații referitoare la locul producerii arderilor (inclusiv coordonatele geospațiale);
- desfășoară campanii de informare privind interdicția utilizării focului deschis pentru arderea vegetației uscate.

6.2. I.S.U.

- transmit în termen de 24 ore reprezentantului APIA/GNM de la nivel județean informații referitoare la locul producerii arderilor (inclusiv coordonatele geospațiale);
- desfășoară campanii de informare privind interdicția utilizării focului deschis pentru arderea vegetației uscate.

6.3. A.P.I.A.

- se deplasează în teren (când ISU și GNM nu cunosc date despre persoana/fermierul pe terenul căruia a avut loc arderea), identifică și comunică GNM și ISU date despre persoană/fermier;
- efectuează verificări în teren și completează raportul de control;
- comunică în 24 ore către GNM și ISU cazurile de arderi de vegetație identificate și care nu au fost comunicate de GNM și ISU;
- desfășoară campanii de informare privind interdicția utilizării focului deschis pentru arderea vegetației uscate;
- transmite către APIA Central situația privind arderile pentru dispunerea măsurilor în consecință.

7. Sancțiuni contravenționale

1. amendă contravențională de la 3.000 lei la 6.000 lei pentru persoana fizică, respectiv cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei pentru persoana juridică (conf. art. 14, alin. 2, lit. a) din O.U.G. 34/2013), pentru:

- arderea vegetației pajiștilor fără respectarea prevederilor legislației în vigoare;

2. amendă contravențională de la 100 la 500 lei (conf. art. 1, pct. 1, lit. d) din H.G.R. 537/2007), pentru:

- neluarea tuturor măsurilor privind depozitarea cenușii fierbinți sau a jăraticului în alte locuri decât cele special amenajate, precum și neluarea măsurilor pentru stingerea acestora în condiții de vânt;

3. amendă contravențională de la 500 la 1.000 lei (conf. art. 1, pct. 2, lit. g) și h) din H.G.R. 537/2007), pentru:

g) - folosirea în spații ori în locuri cu pericol de incendiu sau de explozie, stabilite și marcate ca atare, a mașinilor, dispozitivelor, aparatelor, uneltelor ori a sculelor care pot produce scântei mecanice prin frecare, lovire sau pe timpul funcționării;

h) - folosirea autovehiculelor de transport sau a mașinilor și utilajelor agricole fără dispozitive ori site parascânteii, în situațiile în care reglementările tehnice prevăd aceasta;

4. amendă contravențională de la 1.000 la 2.500 lei (conf. art. 1, pct. 3, lit. r) și s) din H.G.R. 537/2007), pentru:

r) - amenajarea locurilor pentru utilizarea focului deschis în condiții și la distanțe care favorizează propagarea focului la construcții, depozite, culturi agricole, păduri, plantații și alte vecinătăți;

s) - arderea resturilor vegetale, gunoaielor, deșeurilor și a altor materiale combustibile, fără obținerea permisului de lucru cu foc și fără luarea măsurilor pentru împiedicarea propagării focului la vecinătăți;

5. sancțiuni ce țin de competența Gărzii Naționale de Mediu - conform art.96 alin. 3, pct. 16 din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare, constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 7.500 lei (RON) la 15.000 lei (RON), pentru persoane fizice, și de la 50.000 lei (RON) la 100.000 lei (RON), pentru persoane juridice, încălcarea obligația proprietarilor și deținătorilor de terenuri cu titlu sau fără titlu de a nu arde și de a preveni arderea miriștilor, turbăriilor, litierelor pădurii, stufului, tufărișurilor sau vegetației ierboase și a art. 98, alin. 1,

lit. a) din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare, constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală la arderea miriștilor, stufului, tufărișurilor și vegetației ierboase din ariile protejate și de pe terenurile supuse refacerii ecologice.

Sanțiuni contravenționale, aplicate pentru nerespectarea condițiilor legale la arderea miriștilor, vegetației uscate și resturilor vegetale:

- 2018 - **3 avertismente**
- 2019 - **7 amenzi** / 9.500 lei și **2 avertisment**
- 2020 - **27 amenzi** / 22.600 lei și **4 avertisment**
- 2021 - **3 amenzi**/2000 lei
- 2022 - **6 amenzi**/11.000 lei
- 2023 - nu au fost aplicate sancțiuni contravenționale

8. Acțiuni și măsuri specifice ce se impun a fi întreprinse la nivel local:

8.1. Instituirea prin hotărâre de consiliu local a unui program special de măsuri pentru prevenirea incendiilor și arderilor necontrolate specifice sezonului de primăvară și perioadelor secetoase.

8.2. Executarea periodică, cu personalul serviciului voluntar pentru situații de urgență a unor patrulări (cu transmiterea de mesaje preînregistrate unde este posibil) în zonele cu risc ridicat de incendiu și în localități;

8.3. Executarea, cu personalul serviciului voluntar pentru situații de urgență, a unor exerciții și aplicații practice de stingere a incendiilor, în zone cu vegetație uscată, liziere etc. în special în cele greu accesibile sau cu acces limitat la surse de alimentare cu apă;

8.4. Asigurarea rezervelor de apă la nivelul localităților, primăriilor, operatorilor economici și instituțiilor publice din subordine, după caz, prin amenajarea/reamenajarea unor rampe de alimentare a autospecialelor și utilajelor de stins incendii la sursele de apă naturale, verificarea și remedierea defecțiunilor la bazinele de apă și instalațiile de hidranți exteriori de la nivelul localităților și operatorilor economici, asigurarea unei rezerve permanente de apă în mijloace improvizate (butoaie, căzi, bazine etc.), inclusiv în gospodăriile cetățenești;

8.5. Intensificarea activității de informare și instruire a populației privind cunoașterea și respectarea regulilor și măsurilor de apărare împotriva incendiilor la arderea miriștilor, vegetației uscate sau stufărișurilor folosind în acest sens toate mijloacele (pliante, broșuri, afișe, emisiuni sau intervenții directe la posturile locale de radio și televiziune, prezentarea verbală sau prin afișare în locuri publice sau în cadrul unor activități cu public numeros – adunări, târguri, expoziții, manifestări cultural-sportive etc.);

8.6. Evaluarea în ședințe de consiliu local a incendiilor/arderilor necontrolate produse pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, stabilirea măsurilor și acțiunilor specifice pentru gestionarea acestora și urmărirea îndeplinii lor;

8.7. Informarea Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Nicolae Iorga” al Județului Botoșani despre situațiile de urgență generate de incendii/arderi necontrolate la miriști și vegetația uscată, precum și despre iminența producerii acestora (tel. 112, 0231/508015, 0231/508014, fax. 0231/504986).

9. Concluzii:

Cauza principală a manifestării incendiilor de vegetație uscată rămâne în continuare factorul uman. În ciuda eforturilor depuse de IGSU și inspectoratele pentru situații de urgență județene și București-Ilfov (alături de alte instituții implicate), de conștientizare a cetățenilor cu privire la riscurile la care se expun atunci când incendiază vegetația uscată, aceștia recurg în continuare la această practică dat fiind faptul că este cea mai simplă și mai puțin costisitoare modalitate de a igieniza terenurile de resturile vegetale nefolositoare. Totodată, s-a constatat că igienizarea terenurilor prin incendiere, ca practică tradițională, este privită de către cetățeni ca fiind benefică pentru materia organică din sol, aspect care este însă contrazis de reglementările privind bunele practici de agricultură și mediu pentru România (cât și a celor de la nivelul Uniunii Europene - GAEC).

În ceea ce privește cadrul legal de reglementare menționez faptul că, potrivit prevederilor HGR nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc, instituția cu rol principal în gestionarea fenomenului de incendiere a vegetației uscate este Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin autoritățile din subordine (autoritățile pentru protecția mediului), iar Ministerul Afacerilor Interne exercită un rol secundar în gestionarea incendiilor de vegetație.

O particularitate a cadrului legal de reglementare, este faptul că Legea nr. 307/2006 nu stabilește în mod expres sancțiuni pentru acțiunea de incendiere a vegetației uscate, ci doar pentru inacțiunea persoanelor fizice și juridice aflate în apropierea incendiilor produse la păduri, plantații, culturi agricole, miriști, pășuni și fânețe și care nu intervin imediat cu mijloacele de care dispun pentru limitarea și stingerea acestora.

Un regim sancționator distinct în ceea ce privește acțiunea de incendiere a resturilor vegetale în scopul igienizării terenurilor arabile este stabilit de legislația de mediu, potrivit art. 96, alin. (3), pct. 16 și art. 98, alin. (1), lit. a) din OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

II. Curățarea cursurilor de apă și a secțiunilor de scurgere a acestora

1. Baza legală:

- H.G.R. nr. 20/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apelor și Pădurilor;
- Ordinul comun al M.M.P. și M.A.I. nr. 459/78/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursuri de apă și poluări marine în zona costieră.

2. Obligații legale privind curățarea cursurilor de apă și a secțiunilor de scurgere a acestora potrivit din ordinul comun al M.M.P. și M.A.I. nr. 459/78/2019:

● **Garda Națională de Mediu**, potrivit art. 37, alin. 1, lit. a) din ordinul comun al **M.M.P. și M.A.I. nr. 459/78/2019**, verifică periodic starea de salubritate a cursurilor de apă și funcționarea balastierelor cu respectarea condițiilor din punct de vedere al protecției mediului și aplică sancțiuni conform prevederilor legale,

● **Administrația Națională „Apele Române”**, potrivit art. 31, lit. r) din ordinul comun al **M.M.P. și M.A.I. nr. 459/78/2019**, organizează anual, împreună cu deținătorii, verificări ale secțiunilor de scurgere la poduri și podețe, ale lucrărilor de apărare și consolidare a malurilor și a albiilor, ale zonelor de exploatare a agregatelor minerale, stabilind măsuri și lucrări obligatorii pentru deținători, în vederea asigurării capacității de tranzitare a debitelor la viituri.

● **ISU “ Nicolae Iorga” al Județului Botoșani:**

- verifică periodic, în teren, împreună cu specialiști din cadrul unităților teritoriale ale Administrației Naționale “Apele Române” modul de aplicare a măsurilor de prevenire a riscului la inundații și de limitare a efectelor acestora, la nivelul autorităților publice locale, instituțiilor publice și operatorilor economici.

● **Primarul:**

- asigură realizarea și întreținerea corespunzătoare a șanțurilor și rigolelor de scurgere a apelor pluviale, îndepărtarea materialului lemnos și a deșeurilor din albiile cursurilor de apă, din secțiunile de scurgere a podurilor și podețelor - art. 21, pct.3 A, lit. i), din ordinul comun al **M.M.P. și M.A.I. nr. 459/78/2019**.

3. Acțiuni ce urmează a fi întreprinse

➤ în perioada următoare reprezentanți ai S.G.A. Botoșani, Gărzii Naționale de Mediu-Comisariatul Județean Botoșani și I.S.U.J. Botoșani vor desfășura acțiuni de verificare a modului în care au fost salubritate cursurile de apă și au fost realizate și întreținute șanțurile și rigolele în localități, pentru asigurarea secțiunilor de scurgere a apelor mari în județul Botoșani și prevenirea eventualelor inundații.

INSPECTOR ȘEF

Colonel

Dan Decebal